

ממזדה שמש

שמחת 'סיום'

על סוגיה עם רמב"ן!

"ואני חוזר", לואט ראש ישיבת סלבודקא, וקולו הולך וגובר. מבלי משים, הוא גם נוקש בידיו על השולחן: "האברכים היושבים בכוללים, ולומדים סוגיה אחר סוגיה בעיון ועמל – אלו תלמידי החכמים האמיתיים שלנו, הם מחזיקי העולם! הם יושבים ולומדים בעיון, ובזה עיקר מגמתם, ועסוקים בדיבור חברים, ובירור השאלות והקושיות, בזה הם עסוקים, בספרות, בחשבוניות".

"ומה אתם חושבים", ממשיך הגאון הגדול רבי רב שליט"א, "שהם זוכים לשבת ב'מזרח'? אבל אלו תלמידי החכמים האמיתיים! אני מכיר רבים כאלו, מכל החוגים, שיושבים ועמלים בעמל עיונה של תורה".

"ואני שוב אומר, מדובר בעבודה קשה. אינני בא לדפות ח"ו ידיים, וכל אחד יעסוק ויעמול בדרגתו ולפי יכולותיו, אך אל לנו לייקר ולשבח רק את אלו שכבר 'סיימו ש"ס' כמה וכמה פעמים, על פני העמלים היקרים הללו, שיש מהם שטרם סיימו את הש"ס, אך אכפת להם, הם לומדים בעיון ועסוקים בזה, ולומדים שוב ושוב".

והוא ממשיך בקול גדול: "עלול להיות מצב שעמלי התורה הללו רואים שעושים חגיגות גדולות של סיומי ש"ס, והם באים לידי חלישות הדעת, 'מה כבר למדתי, עוד סוגיה ועוד סוגיה, וכל זה איננו שווה לי כי לא סיימתי ש"ס'. לא ולא! אלו הלומדים האמיתיים! את אלו יש להושיב ב'מזרח'!"

"וכבר שמעתי שכמהלך חגיגות סיום הש"ס, שאלו הילדים את האבא – 'אבא, אתה כבר סיימת ש"ס?' וחמוד מכך, שרואה את זה עקרת הבית, שיוצאת לפרנס את ביתה במסירות נפש, והיא שואלת את עצמה – לשם מה אני יוצאת, אם בעלי לא מסיים את הש"ס?"

"בשיעור שמסרתי בישיבה אמרתי באופן ברור: אברך שלמד סוגיה כדבעי עם רמב"ן בעומק העיון, יכול לעשות חגיגה גדולה כמו סיום הש"ס, ואף חגיגה גדולה יותר!"

"ולרעייתו של האברך הזה, שלמד את הסוגיה עם הרמב"ן אני אומר: אשְׁרֵיךְ ואשרי חלקך! את המאשרת עלי אדמות, אין זכיה בזכייתך!"

"אינני בא כמובן להוריד מדרגתו של כל לומד באשר הוא, וגם לרעייתו של האברך הלומד בעיון אין צורך לומר את זה בנוכחותה של מי שבעלה לא הגיע לדרגה זו, אסור כמובן לגרום עגמת נפש לאף אחד ח"ו. אינני בא לאפוקי מאף אחד, אך אני חש צורך גדול לבטא את הערכיות והיקר של העמלים בלימוד עיוני ומעמיק, שזה עסקם ומגמתם כל היום. לא נכון שאנחנו נושיב ב'מזרח'

רק את אלו שסיימו ש"ס, ואפילו אם נכחנו על כך, ולא נייקר את העמלים לדעת מה כתוב בכל סוגיה שלומדים לעומקה, ועסוקים לחזור ולשנן את תמצית הסוגיה בעיון, בהבנה ובבהירות".

עיניו של ראש ישיבת סלבודקא שליט"א בורקות ממש בדבריו: "את, כמה עמל מלא עונג וסיפוק רוחני זה לשבת ולעסוק בבירור מחלוקת של רמב"ן ו'בעל המאור' כשמבינים אותם לעומקם... אני זוכר, כאברך צעיר, אחרי החתונה ממש, למדתי עם החברותא (הגאון רבי מנחם פישל זצ"ל, מחותנו של הגאון הגדול רבי יעקב אדלשטיין זצוק"ל, חתנו של הגאון רבי דב זוכובסקי זצוק"ל, המכונה ר' בר'ל יאנוב) את הסוגיות של 'מוקצה', עם כל המחלוקות של הרמב"ן ו'בעל המאור', שיטות הרשב"א וכו', עד קונטרס המוקצה של החזון איש. היה לו לר' מנחם אופי מיוחד, הוא לא ויתר כמעט על אף נקודה..."

ללמוד או ללמד?

אברך כולל – מועיל לאחרים

■ ומה בדבר חובת לימוד ההלכה לאברך? הלכה למעשה כל אחד חייב לדעת, ולשם כך חובה ללמוד משנה ברורה. בלי זה עלולים להיכשל ח"ו. וברוך ר' יש הרבה מו"צים כיום, וזה דבר טוב מאד וחשוב. אך את ההלכה למעשה בחיי יום יום כל אחד חייב לדעת. ולפעמים, גם מו"צים צריכים לשאול את האברכים... זה לא ביוזון. בכלל, שום דבר הוא לא ביוזון כאמת. הדבר היחיד שהוא ביוזון, זה מי שמתעלם מהאמת.

■ ישנם אברכים שמבקשים להרחיב אופקים, ולהגדיל את ידיעותיהם בתורה.

זה דבר מבורך, אך חשוב לעשות זאת באופן מותאם ליכולות, ולקחת לימוד אפשרי. אספר לכם דוגמא, שאני כאברך צעיר, למדתי בחברותא עם בחור מהישיבה אז, היום הוא ראש ישיבה גדול, הגאון הגדול רבי משה יהודה שלינגר שליט"א, ראש ישיבת קול תורה. קבענו אז חברותא ללימוד מסכתות כסדר, בצורת לימוד שאני קורא לה 'חצי עיון'. למדנו את הגמרא, עם קצת עיון כאן וכאן בדברי האחרונים, רעק"א, רש"ש, אך לא באופן שהתעכבנו בכל סוגיה וסוגיה, וכך למדנו וסיימנו כמה וכמה מסכתות, וכן אח"כ עם חברותות אחרים

לא כל אחד מסוגל ובנוי דווקא לצורה זו של לימוד, וכל אחד צריך להתאים את הלימוד שלו לנטייתו שלו ולצורת החשיבה שלו, אך יש לזכור – שעיקר הלימוד הוא הלימוד העיוני והמעמיק.

ראש ישיבת סלבודקא מביא גם ראיה מקורית ליסוד זה: "בהסכמתו של הגאון רבי בן ציון בילסקער (הגאון רבי בן ציון שטרנפלד זצוק"ל, רבה של בילסק, ובעמח"ס שו"ת שערי

"לשם קיום

היהדות בדורנו,

לא די שתהיה

קבוצה נבחרת

של אברכי

כוללים. קיים

צורך קריטי

להרבות עוד

ועוד את ספסלי

הכוללים! כל

אברך אחד נוסף

חשוב. אף אחד

לא יכול לומר

שיש כבר מספיק

אברכים והוא

פטור! אין לומר

שיש כבר מספיק,

אלא צריך

להרבות ולעודד

עוד ועוד!"